

A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának
határozata

Az ügy száma: Köf.5.008/2024/5.
A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke,
Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró,
Dr. Demjén Péter bíró,
Dr. Hajnal Péter bíró,
Dr. Kalas Tibor bíró

Az indítványozó: Budai Központi Kerületi Bíróság

Az érintett önkormányzat: Budapest Főváros Önkormányzata
(cím1)

Az ügy tárgya: önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- a Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének Budapest Főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010 (VI. 4.) rendelete 12/A. §-a más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló indítványt elutasítja;
- elrendeli, hogy határozatát – a kézbesítést követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon az érintett önkormányzat is tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A határozat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az indítványozó bíróság előtt folyamatban lévő per (a továbbiakban: alapügy) felperese Budapest Főváros II. kerületében a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat képviselő-testületének 14/2010. (VI. 24.) számú önkormányzati rendelete (továbbiakban kerületi parkolási rendelet) 1. § (1) bekezdése szerint kialakított várakozási övezetekben parkolás üzemeltetési rendszert működtet.

[2] Ennek során megállapította, hogy az alapper alperese által úgynevezett közösségi autóbérlés (carsharing) keretében üzemeltetett gépjárművek a felperes közigazgatási, egyben parkolásüzemeltetési területéhez tartozó fizető várakozóhelyeken a keresetlevélben megjelölt időpontban érvényes parkolójegy nélkül várakoztak.

Az indítványozó bíróság előtti eljárás

[3] Az alapügy felperese a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 15/C. §-ára, 9/D. §-ára, továbbá a Budapest Főváros Közgyűlésének Budapest Főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010 (VI. 4.)

rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 9. § (1) bekezdésére, 48. § (1) bekezdésére, valamint a kerületi parkolási rendelet 1. §-ára hivatkozással parkolási díj és pótdíj megfizetésére kérte kötelezni a járműveket üzemeltető alperest.

[4] Az alapügy alperese a kereset elutasítását kérte, előadva, hogy a Rendelet 12/A. §-a szerint Budapest Főváros Önkormányzata a közösségi autóbérlés rendszerébe tartozó gépjárművekre vonatkozóan a fővárosi parkolás fizetés módját egyszerűsítette akként, hogy az ilyen tevékenységet végző cégek számára lehetővé tette gépjárművenként átalánydíj megfizetését. Az érintett járművek után az átalánydíjat megfizette.

[5] Az indítványozó bíróság a felperes kérelmére kezdeményezte a Rendeletnek a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) és a Kkt. rendelkezéseibe ütközésének vizsgálatára irányuló eljárás lefolytatását. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.001/2024/6. számú végzésével az indítványt a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 139. § alapján alkalmazandó Kp. 48. § (1) bekezdés k) pontja alapján visszautasította, mivel az indítvány az indítványozó bíróság álláspontját nem tartalmazta.

A bírói indítvány és az önkormányzat védirata

[6] Az indítványozó bíróság újabb indítványt terjesztett elő, melyben indítványozta a Kúria Önkormányzati Tanácsa eljárásának lefolytatását, a Rendelet 12/A. §-ának az Mötv. 23. § (4) bekezdés 10. pontja és a 23. § (5) bekezdés 3. pontja, valamint a Kkt. 9/D. § (2)-(7), és 15/E. § (3) bekezdések rendelkezéseibe ütközése megállapítását és megsemmisítését. Előadta, hogy a folyamatban lévő eljárásban a Rendelet, továbbá az Mötv. és a Kkt. hivatkozott rendelkezéseit alkalmaznia kell, melynek során – a felperessel egyetértve – észlelte a Rendelet 12/A. §-a más jogszabályba ütközését.

[7] Az indítványozó bíróság kifejtette, hogy a parkolás üzemeltetés az Mötv. 23. § (5) bekezdés 3. pontja alapján kerületi önkormányzat feladata, míg a fővárosi önkormányzat feladatába az Mötv. 23. § (4) bekezdés 10. pontja szerint a főváros területén a parkolás feltételrendszerének kialakítása tartozik. Budapest Főváros Közgyűlése a Kkt. 48. § (5) bekezdése alapján nem jogosult autóbérlési várakozási hozzájárulás kiadására, a várakozási díj fővárosi önkormányzat felé történő megfizetésének előírására.

[8] Utalt az Alkotmánybíróság 109/2009.(XI.18.) AB határozatára és arra, hogy a parkolással kapcsolatos közszolgáltatási szerződéses viszony törvényi alapja a Kkt. és az Mötv. E két törvény és az általuk meghatározott keretek között megalkotott önkormányzati rendelet adja a parkolás üzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés tartalmi elemeit. A Kkt. 48. § (5) bekezdés e) pontja csak a mentesített és a kedvezményezett személyi kör meghatározására ad az önkormányzatnak felhatalmazást, a várakozási díj és pótdíj megfizetés alóli mentesülés esetét a Kkt. 15/D. §-a rögzíti. A Kkt. 48. § (5) bekezdése, figyelemmel a Kkt. 15/E. §-ában foglaltakra, nem ad felhatalmazást a fővárosi önkormányzatnak arra, hogy rendelkezzen arról, hogy a várakozási díjra, azaz a parkolás üzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés ellenértékére a közszolgáltatás nyújtására köteles helyi önkormányzat helyett a fővárosi önkormányzat legyen jogosult. A közszolgáltatást, annak tartalmát – amelynek egyik eleme a parkolási közszolgáltatás ellenszolgáltatása, a várakozási díj – a jogalkotó törvényi szinten szabályozta.

[9] Az érintett önkormányzat védiratában kérte, hogy a Kúria az indítványt elkesettség és hiányos tartalma okán utasítsa vissza. E körben hivatkozott a Kúria Köf.5.013/2020/4. számú határozatára, mely alapján a normakontroll eljárásban is érvényesül a bírói indítvány előterjesztésére nyitva álló, a jogsértés észlelésétől számított Kp. 39. § (1) bekezdésében írt harminc napos határidő. Előadta, hogy jelen ügyben a bírói indítvány kelte 2024. január 12.

napja, az ismételten előterjesztetté pedig 2024. március 25. napja, véleménye szerint tehát a kiegészített bírói indítvány elkészett, így visszautasításnak van helye.

[10] Előadta továbbá, hogy a bírói indítvány nem felel meg a Kp. 37. §-nak, a 142. § (2) bekezdésének és 143. § rendelkezésének, így az indítvány elutasításának van helye. E körben hivatkozott a Kúria Köf.5.007/2022/6. döntésére, melynél kiemelte, hogy a bírói indítványnak tartalmaznia kell az önkormányzati rendelet konkrét rendelkezéseivel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával, valamint tartalmaznia kell a Kúria Önkormányzati Tanácsának döntésére irányuló határozott kérelmet. Megjegyezte, hogy az indítvány a más jogszabályba ütközésére vonatkozó indokolást még a felperesi indítványra utalással sem tartalmaz, a Rendelet 12/A. § (5) bekezdése pedig nem a peres felek közötti jogviszonyt szabályozza, amely az indítványozó bíróság előtt nem alkalmazandó rendelkezés.

[11] Az érintett önkormányzat hangsúlyozta, hogy a Rendeletet a Kkt. 48. § (5) bekezdésében meghatározott felhatalmazás alapján és az Mötv. 23. § (4) bekezdés 10. pontja szerinti feladatkörében alkotta meg, így nem ütközik más jogszabályba. Vitatta a II. Kerületi Önkormányzat azon érvelését, hogy a kedvezményes és a teljes várakozási díjak tekintetében a díj tényleges beszedése minden esetben feltétel nélkül a kerületi önkormányzat hatáskörébe tartozna. A véleménye szerint a támadott rendelkezések nem üzemeltetési tevékenységről, hanem az egységes parkolási rendszer feltételrendszerének meghatározását tartalmazzák.

[12] A védiratában hivatkozott az Mötv. 3. § (1) bekezdésére, amely szerint mind a települési, mind a területi önkormányzat helyi önkormányzat, a (3) bekezdés szerint pedig a Fővárosi Önkormányzat települési és területi önkormányzatnak is minősül, így az Mötv. 16/A. § szerinti „helyi önkormányzat” fogalmába kétszeresen is „beletartozik”, ezért az Mötv. 16/A. § a) pontja nem zárja ki azt, hogy a Fővárosi Önkormányzat, mint helyi önkormányzat várakozási közszolgáltatási feladatot ellásson. Kiemelte végül, hogy a feltételrendszer meghatározásának jogába egyértelműen benne foglaltatik a díjaknak és kedvezményeknek, valamint annak a meghatározása, hogy egyes parkolási díjak esetében a díj mire jogosít.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokai

[13] A bírói kezdeményezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

[14] A Rendelet indítvánnyal támadott rendelkezései a következők:

„12/A. § (1) Közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulás a közösségi autóbérleti rendszer üzemeltetőjének adható a közösségi autóbérleti rendszer keretében üzemeltetett, általa megjelölt személygépkocsikra.

(2) A közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulás kiadásának feltételei:

a) a közösségi autóbérleti rendszer üzemeltetője a közösségi autóbérleti rendszer használatára vonatkozó, egy alkalommal legfeljebb 72 óra időtartamra szóló személygépkocsi-használatot megengedő szerződés megkötésére előre meg nem határozott személyek számára, nyilvánosan tesz ajánlatot,

b)

c)

d) a közösségi autóbérleti rendszer üzemeltetője a 44. § (2) bekezdésében meghatározott összegű költségtérítést személygépkocsinként megfizette.

(2a) A közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulás kiadásának további feltétele, hogy a közösségi autóbérleti rendszer keretében üzemeltetett személygépkocsi

a) hatósági nyilvántartásban feltüntetett teljesítménye legfeljebb 125 kW lehet, és

b) mindkét oldalán jól láthatóan fel kell tüntetni a közösségi autóbérleti rendszer logóját.

(3) A közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulással rendelkező és 2025. december 31-ig forgalomba helyezett személygépkocsi esetében a várakozási díjat 2027. december 31-ig havi átalányként kell megfizetni, amelynek összege minden megkezdett naptári hónap után személygépkocsinként 22 000 Ft.

(4) A közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulás közúti várakozóhelyen - az 5. melléklet 1.7. pontjában kijelölt várakozóhelyek kivételével - időtartam-korlátozás nélküli várakozásra jogosít.

(5) A közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulással rendelkező személygépkocsi után a várakozási díjat a közösségi autóbérleti rendszer üzemeltetője havonta egyszer, a naptári hónapot követő hónap 15. napjáig, egy összegben fizeti meg a Fővárosi Önkormányzat részére azzal, hogy az így megfizetett díj a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat a ténylegesen üzemeltetett várakozási övezetben található parkolóhelyek számának a napi üzemidő és a 9. § (1) bekezdése szerinti várakozási díj szorzatával súlyozott aránya szerint illeti meg.

(6) A Fővárosi Önkormányzat a közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulást visszavonja, ha

a) a közösségi autóbérleti rendszer a (2) bekezdés a) pontjának nem felel meg,

b) a közösségi autóbérleti rendszer üzemeltetője a várakozási díjat az (5) bekezdésben meghatározott határidőt követő 30 napon belül sem fizeti meg

c)

(6a) A Fővárosi Önkormányzat a közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulást az adott személygépkocsira nézve visszavonja, ha az a (2a) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott feltételnek nem felel meg.

(7) A Fővárosi Önkormányzat a közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulással rendelkező személygépkocsik forgalmi rendszámát a parkolászemeltetőnek átadja.”

I.

[15] Az érintett önkormányzat elsődlegesen az indítvány elkészttség miatti visszautasítását kérte.

[16] A Kp. 140. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 37. § (1) bekezdés f) pontja szerint az indítványnak tartalmaznia kell a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával. Ha törvény másképp nem rendelkezik, az Önkormányzati Tanács az önkormányzati rendelet vizsgálatát az indítvány és a védírat keretei között végzi el.

[17] A Kp. 139. § (1) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárásban a Kp. szabályait a XXV. fejezetben foglalt eltérésekkel, a normakontroll sajátosságaira figyelemmel kell alkalmazni. A Kp. 140. § (1) bekezdése értelmében a normakontroll eljárást indítvánnyal kell megindítani, amelyre a keresetlevél szabályait kell alkalmazni. Ezen utaló szabályból következően az indítványnak meg kell felelnie a Kp. 37. § (1) bekezdés f) és g) pontja szerinti követelményeknek, azaz tartalmaznia kell az önkormányzati rendelet konkrét rendelkezéseivel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával és a Kúria Önkormányzati Tanácsának döntésére irányuló határozott kérelmet.

[18] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.013/2020/4. számú határozatában úgy foglalt állást, hogy az önkormányzati normakontroll eljárásban is érvényesül a bírói indítvány előterjesztésére nyitva álló, a jogsértés észlelésétől számított Kp. 39. § (1) bekezdésében írt harminc napos határidő. E határidő elmulasztásának jogkövetkezménye a bírói indítvány

visszautasítása annak az Önkormányzati Tanácshoz való érkezését követő nyolc napon belül. E határidő lejártát követően a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás megszüntetésének van helye. E szabály az ismételten előterjesztett bírói indítványok esetén is irányadó azzal, hogy a jogsértésről való tudomásszerzés napja nem lehet későbbi időpont, mint az első indítvány kelte. A hiányos tartalmú bírói indítványok joghatályos kiegészítésére ezen időponttól számított harminc napon belül van lehetőség.

[19] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (2) bekezdése szerint a Kúrián ítélkező, önkormányzati, valamint jogegységi panaszt elbíráló tanács működik. Megállapítható tehát, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Bszi. alkalmazása szempontjából nem minősül a Kúria ítélkező tanácsának, így a Bszi. 32. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazására nem volt lehetőség.

[20] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. rendelkezéseit megvizsgálva, arra a következtetésre jutott, hogy a normakontroll célja az ítélkező bíró szempontjából, az előtte fekvő ügyben alkalmazandó jog meghatározása, így az eljárási okból fennálló Kp.-ben foglalt akadályokat a Kp. XXV. fejezetében foglalt eljárások sajátosságaira tekintettel kell értelmezni. Figyelembe kell venni a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtti normakontroll eljárás objektív jogvédelmi funkcióját, azt, hogy ne maradjon a jogrendben olyan önkormányzati rendelet, illetve ne legyen alkalmazható olyan önkormányzati rendelet, amely más jogszabályba ütközik. A kezdeményező bíró előtti peres eljárás szubjektív jogvédelmi funkcióját csak a normakontroll eljárás előzetes lefolytatásának lehetővé tételével tudja beteljesíteni.

[21] A kifejtettekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.013/2020/4. számú határozatában foglaltaktól eltérően megállapította, hogy az *önkormányzati normakontroll eljárásban – a normakontroll sajátosságára tekintettel – nem érvényesül a bírói indítvány előterjesztésére nyitva álló, a jogsértés észlelésétől számított Kp. 39. § (1) bekezdésében írt harminc napos határidő.*

[22] Az érintett önkormányzat a Köf.5.007/2022/6., Köf.5.015/2022/9. és a Köf.5.004/2021/3. számú döntésekre utalva hivatkozott arra, hogy az indítvány nem tartalmazza a szükséges jogsérelem megjelölését és annak alapjául szolgáló tényeket, így az érdemben nem bírálható el.

[23] A Kúria Önkormányzati Tanácsa úgy ítélte meg, hogy az indítványban az eljáró bíró valóban nem fejtette ki részletesen, hogy a Rendelet 12/A. §-a miért sérti az Mötv. 16/A. §-át, a Kkt. 48. § (5) bekezdését, az Mötv. 23. § (5) bekezdés 3. pontját, a 23. § (4) bekezdés 10. pontját és a Kkt. 9/D. § (2)-(7), továbbá 15/E. § (3) bekezdéseit, azonban az indítvány tartalmából annak lényege, a lefolytatandó vizsgálat iránya megállapítható volt. Az indítványozó bíróság lényegében azért támadta a Rendelet teljes 12/A. §-át, mert a véleménye szerint az érintett önkormányzat túlterjeszkedett a Kkt. 48. § (5) bekezdése szerinti jogalkotási felhatalmazáson és a közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulás jogintézményének megteremtésével, megkötésével, illetve a várakozási díj részére történő megfizetésének előírásával a parkolási jogviszony alanyává vált, annak ellenére, hogy azt a Kkt. és az Mötv. indítványban hivatkozott rendelkezései lehetővé tennék.

[24] Mindezekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az indítvány visszautasításának nem volt helye, *ezért azt érdemben vizsgálta.*

II.

[25] Az indítvány érdeme tekintetében a Kúria Önkormányzati Tanácsa azt vizsgálta, hogy az érintett önkormányzat a Kkt. 48. § (5) bekezdése alapján a közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulás jogintézményének megteremtésére, az alapján olyan szabályozás elfogadására,

amelyben a hozzájárulást az érintett önkormányzat a részére teljesített díjfizetésre tekintettel maga adja ki, jogalkotási felhatalmazással rendelkezett-e.

[26] A Rendelet megalkotásának jogalapjául szolgáló Mötv. 48. § (5) bekezdése kimondja, hogy felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete – fővárosban a fővárosi közgyűlés – hogy rendeletben állapítsa meg a várakozási területek tekintetében

- a) az egyes díjköteles várakozási területeket, valamint azok kategóriáját,
- b) várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakot,
- c) a fizetendő várakozási díj mértékét,
- d) a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát,
- e) a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körét, a kedvezményes várakozási díj mértékét, azzal, hogy a kedvezményes várakozásra jogosultak körének bővítésére a kerületi képviselő-testület jogosult.

[27] A Kúria Önkormányzati Tanácsa rámutat, hogy az érintett önkormányzat helytállóan hivatkozott arra, hogy az ún. kétszintű önkormányzati jellegből következően, adott esetben maga is helyi önkormányzatnak minősül.

[28] Az Mötv. 23. § (2) bekezdése szerint a fővárosi önkormányzat látja el – a (4) és (5) bekezdésben szabályozott feladatmegosztás szerint – a főváros egészét, több kerületét, valamint a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott egyéb helyet érintő helyi önkormányzati feladatokat.

[29] Az Mötv. 23. § (4) bekezdés 10. pontja kimondja, hogy a fővárosi önkormányzat feladata különösen a helyi közösségi közlekedés biztosítása és működtetése, valamint a főváros területén a parkolás feltételrendszerének kialakítása;

[30] Az Mötv. 23. § (5) bekezdés 3. pontja értelmében a kerületi önkormányzat feladata különösen a parkolás-üzemeltetés.

[31] Megállapítható tehát, hogy az érintett önkormányzat bizonyos esetekben az Mötv. 23. § (2) bekezdése szerint maga is elláthat parkolás-üzemeltetési feladatokat, továbbá – ahogyan arra az indítvány helytállóan hivatkozott, a feladata a főváros egész területén a parkolás feltételrendszerének kialakítása.

[32] A Kkt. 9/D. § indítványban felhívott rendelkezései szerint:

„(2) A helyi közutakon, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken járművel történő várakozás biztosítását célzó közszolgáltatást a helyi önkormányzat, vagy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 16/A. §-a szerinti szolgáltató látja el.

(3) A járművek helyi közutakon, valamint helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozása a helyi önkormányzat, vagy a Mötv. 16/A. §-ában meghatározott szolgáltató és a várakozási terület igénybevevője közötti polgári jogi jogviszony. A várakozási díj és a pótdíj megfizetéséért a jármű üzembentartója felel.

(4) A helyi önkormányzat a Mötv. 16/A. §-ában meghatározott gazdasági társasággal a (2) bekezdés szerinti közszolgáltatás ellátására közigazgatási szerződést köthet. A szerződésnek tartalmaznia kell:

- a) a szolgáltató által ellátandó közfeladatot és egyéb tevékenységet,
- b) a várakozási területet, amely tekintetében a szolgáltató a közfeladat ellátására köteles,
- c) a helyi önkormányzat és a szolgáltató közötti kapcsolattartás részletes szabályait,

- d) a szolgáltató által ellátott feladatok ellenértékének meghatározását,
- e) a nyilvántartási, adatszolgáltatási és elszámolási kötelezettségek teljesítésének módját és formáját,
- f) a ráfordítások és nyereségek meghatározásának szempontjait,
- g) a szerződés időtartamát.

(5) A (4) bekezdés szerinti szerződést – annak módosításaival egységes szerkezetben – az önkormányzat és a gazdasági társaság a hatálybalépését követő 30. napon a honlapján közzéteszi.

(6) A (3) bekezdés szerinti polgári jogi viszony alapján a parkolási szolgáltatást igénybe vevő által megfizetett várakozási díj és pótdíj összege a helyi önkormányzatot illeti meg. A szolgáltató legalább a szolgáltatás ellátásához szükséges költségekre jogosult.

(7) A helyi közutak, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, terek, parkok és egyéb közterületek esetében a helyi önkormányzat, vagy a Mötv. 16/A. §-ában meghatározott gazdasági társaság a díjfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére, a díj- és pótdíjkövetelés érvényesítésére a jármű rendszámát, a természetes személy üzemben tartó nevét, születési idejét és lakcímét, a nem természetes személy üzemben tartó megnevezését és székhelyének, telephelyének címét, a kedvezményre jogosító okirat sorszámát

- a) a díj megfizetése esetén az ellenőrzésig,
- b) a díj fizetés elmulasztása esetén a díj- és pótdíjfizetési felszólítás megküldése céljából a 15/D. § (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidő eredménytelen elteltének időpontjáig, a várakozási díj- és pótdíjfizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a 15/D. § (3) bekezdése szerinti eljárás céljából az eljárás befejezéséig kezelheti.”

[33] A Kkt. 15/E. § (3) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat, illetve a Mötv. 16/A. §-ában meghatározott szolgáltató a díjfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére, a díj- és pótdíjkövetelés érvényesítésére a jármű rendszámát, a természetes személy üzemben tartó nevét, születési idejét és lakcímét, a nem természetes személy üzemben tartó megnevezését és székhelyének, telephelyének címét, a kedvezményre jogosító okirat sorszámát

- a) a díj megfizetése esetén az ellenőrzésig,
- b) a díj fizetés elmulasztása esetén a díj- és pótdíjfizetési felszólítás megküldése céljából a 15/D. § (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidő eredménytelen elteltének időpontjáig,
- c) a várakozási díj- és pótdíjfizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a 15/D. § (3) bekezdése szerinti eljárás céljából az eljárás befejezéséig kezelheti.

[34] A Kkt. 16/A. § kimondja, hogy a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatást

- a) a helyi önkormányzat,
 - b) kizárólag e közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv,
 - c) 100%-os önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, továbbá e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaság,
 - d) önkormányzati társulás, vagy
 - e) a közterület-felügyelet
- láthatja el külön törvényben szabályozottak szerint.

[35] A Rendelet 12/A. §-át tekintve megállapítható, hogy annak megalkotása során a Fővárosi Önkormányzat egyrészt mint a parkolás feltételrendszerének kialakítására felhatalmazott jogalkotó, másrészt, mint helyi önkormányzat van jelen. A Kkt. hivatkozott rendelkezései az indítvány elbírálása, azaz a jogalkotási felhatalmazás megléte szempontjából azért nem bírtak relevanciával, mert az Mötv. 3. § (3) bekezdése értelmében a fővárosi önkormányzat egyben települési és területi önkormányzatként a kerületi önkormányzatokhoz hasonlóan helyi önkormányzatnak minősül, melyek között a Kkt. nem különböztetett.

[36] A Kkt. 48. § (5) bekezdésben foglalt felhatalmazás alapján a fővárosi önkormányzat jogosult a várakozási díj mértékének [c) pont], továbbá egyes kedvezmények [e) pont] meghatározására.

[37] A Kúria Önkormányzati Tanácsa vizsgálta, hogy a közösségi autóbérlés jellege folytán tekinthető-e olyan körülménynek, amelyre parkolási kedvezmény alapítható.

[38] Ennek során megállapította, hogy a közösségi autóbérlés (carsharing) jellemző tulajdonsága, hogy a bérbeadó (az üzemeltető) nem – feltétlenül – egy adott telephelyen, hanem a közterületi várakozóhelyeken biztosítja a bérlet tárgyául szolgáló járművek rendelkezésre állását, a bérlő azt jellemzően egy napon belüli időtartamra bérlí, majd a bérletet követően nem feltétlenül a bérlet helyén (adott esetben más fővárosi kerületben), közterületi várakozóhelyen hagyhatja. Egy ilyen szolgáltatás tehát sajátos jellemzőkkel bír, a használat és igénybevétel módja tekintetében elkülönül a saját tulajdonú, illetve a hagyományos járműbérléstől, mely alkalmassá teszi arra, hogy a fizető várakozóhelyek igénybevétele szempontjából – a Kkt. 48. § (5) bekezdés alkalmazásával – kedvezményeket biztosíthassanak rá.

[39] Megállapítható továbbá, hogy az előre fizetett – általán – várakozási díj lehetősége az üzemeltető számára ilyen kedvezménynek minősül, figyelemmel például az igénybevétel előzőekben említett módjára, vagy az egyes bérlőkkel szembeni esetleges elmaradt díjfizetés miatti kockázatok kizártságára. Másrészt nyilvánvaló, hogy az egységes fővárosi szabályozás elősegíti a szolgáltatásnak a főváros területén való egységes nyújtását, igénybevételét. Mindezen kedvezmények biztosításának lehetősége tehát az érintett önkormányzatot megillette. Annak megítélése, hogy ezen kedvezmények a helyi önkormányzatok számára milyen előnnyel és/vagy hátránnyal rendelkeznek, nem lehetett jelen eljárás tárgya.

[40] Megalapozatlanul hivatkozott az indítványozó bíróság a Kkt. 15/D. § – közelebbről meg nem jelölt – mentességi rendelkezéssel való ellentétre. A Kkt. 15/D. § (4) bekezdése kimondja, hogy a jármű üzemeltetője mentesül a várakozási díj és pótdíj megfizetése alól, ha a jármű a díjfizetés nélkül történt várakozást megelőzően jogellenesen került ki a birtokából, és igazolja, hogy a jogellenességgel összefüggésben kezdeményezték a megfelelő hatóság eljárását. Ezen rendelkezés azonban a Kkt. rendszerében sem tekinthető más kedvezmény, mentesség biztosítását kizáró szabálynak, hiszen épp a Kkt. 48. § (5) bekezdése teremti meg a lehetőséget a fővárosi önkormányzatnak további kedvezmény biztosítására, azzal, hogy a kerületi önkormányzatok még azon felül is további kedvezményeket biztosíthassanak.

[41] Ezt követően a Kúria Önkormányzati Tanácsa azt vizsgálta, hogy a közösségi autóbérleti hozzájárulás lehetőségének biztosításával és az ahhoz kapcsolódó díjfizetési móddal az érintett önkormányzat a kerületi önkormányzatok parkolás-üzemeltető tevékenységét végzi-e, vagy az a parkolási feltételrendszer biztosításának tekinthető-e.

[42] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a hozzájárulás lehetősége a kifejtettek szerint az egységes parkolási rendszer megteremtéseként, parkolási kedvezmény meghatározása útján a kedvezményezett kör parkolási feltételrendszerét és nem a parkolási üzemeltetési feladatok ellátását jelenti.

[43] Az általánydíj érintett önkormányzat részére történő megfizetése továbbá nem jelenti azt, hogy annak jogosultja maga az érintett önkormányzat lenne. A más jogszabállyal való ellentét e tekintetben azért nem áll fenn, mert a Rendelet 12/A. § (5) bekezdése kimondja, hogy a „megfizetett díj a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat a ténylegesen üzemeltetett várakozási övezetben található parkolóhelyek számának a napi üzemidő és a 9. § (1) bekezdése szerinti várakozási díj szorzatával súlyozott aránya szerint illeti meg”, azaz a díj a parkolásüzemeltetőket illeti meg, melyben az érintett önkormányzat maga is parkolást üzemeltető helyi önkormányzatként jelenik meg, az általa üzemeltetett parkolóhelyek arányában.

[44] A kifejtettekből következik, hogy az érintett önkormányzat felé történő díjfizetés nem jelenti azt, hogy ezáltal az érintett önkormányzat a parkolási jogviszony alanyává válna. A Rendelet 12/A. § (5) bekezdés első fordulataiban található „részére” kifejezés nem a jogosultságot, hanem a fizetés módját szabályozó rendelkezés. Annak megítélése, hogy a befolyt összegek parkolásüzemeltetők közötti elosztása miként alakul, meghaladta jelen ügy kereteit, továbbá az elosztás mértékére vonatkozó rendelkezések nyilvánvalóan nem voltak az indítványozó bíróság előtt alkalmazandók.

[45] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megjegyzi továbbá, hogy az indítvány alapján az előzőekben foglaltaknál részletesebb, a Rendelet 12/A. § egyes bekezdéseire lebontott vizsgálatot elvégezni nem lehetett, az indítvány szerint ugyanis a közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulás jogintézménye általánosságban ütközött más jogszabályba, az egyes rendelkezések tekintetében az indítvány érvelést nem tartalmazott.

[46] A kifejtettekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 142. § (2) bekezdése alapján a bírói indítványt elutasította.

A döntés elvi tartalma

[47] *I. Az önkormányzati normakontroll eljárásban – a normakontroll sajátosságára tekintettel – nem érvényesül a bírói indítvány előterjesztésére nyitva álló, a jogsértés észlelésétől számított Kp. 39. § (1) bekezdésében írt harminc napos határidő. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.013/2020/4. számú határozatában foglalt jogértelmezést nem tartja fenn.*

II. A közösségi autóbérleti várakozási hozzájárulás jogintézménye a fővárosi önkormányzat parkolási feltételrendszert megteremtő szabályozási körébe tartozik.

Záró rész

[48] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[49] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.

[50] A határozat helyben történő közzététele a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.

[51] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.
Budapest, 2024. május 28.

Dr. Balogh Zsolt s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
Dr. Demjén Péter s.k.

Kúria
I.Köf.5.008/2024/5

10

bíró előadó bíró
bíró

Dr. Hajnal Péter s.k.
Dr. Kalas Tibor s.k.
bíró
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő